

C'MUN 2012

THE MODEL UNITED NATIONS OF BARCELONA

SINOPSI DEL FUNCIONAMENT DEL MODEL:

Cadascun dels set temes són assignats a una comissió. Els participants –entre 50 i 60 estudiants per comissió–, presenten, estudien i debaten durant tres jornades els temes, reproduint el procés exacte que segueixen els diplomàtics de les Nacions Unides per redactar la corresponent resolució. L'últim dia, les conclusions es presenten al plenari de l'Assemblea General, on són debatudes i votades a mà alçada. Les resolucions són trameses a "l'autèntica" ONU perquè sigui presa en consideració com a expressió dels punts de vista i voluntat dels joves de tot el món.

A banda de les sessions de les comissions –el Comitè Mediambiental i el Comitè Ad Hoc sobre l'Aliança de Civilitzacions–, aquest any també es reproduïx el funcionament d'òrgans essencials del sistema de les Nacions Unides: el Consell de Seguretat, el Consell de Drets Humans, l'ECOSOC i la Cort Penal Internacional. A més, en aquesta edició també simularem una Sessió d'Alt Nivell de l'Assemblea General sobre un tema molt especial: la reforma de les mateixes NU.

ELS TEMES DE DEBAT

CONSELL SEGURETAT

La responsabilitat de protegir:

1. La primavera àrab
2. La "Banya" d'Àfrica
3. Crim organitzat a Centreamèrica i Mèxic. 25 anys dels acords de Pau

El concepte de la Responsabilitat de Protegir (R2P) ha adquirit una nova dimensió al ésser invocat en la recent intervenció a Líbia. Sembla que ja ningú nega que hi ha una R2P que complir i el debat ara se centra en el com aquesta s'ha d'aplicar. Però, alhora, hi ha diversos casos ben actuals sobre la taula que necessiten també una resposta urgent, i que posen en dubte, davant la inacció mostrada, si la idea de la R2P és realment el criteri a seguir dins de les Nacions Unides.

En el C'MUN 2012, el Consell de Seguretat tractarà la qüestió de la R2P amb tres situacions reals i ben conegudes, on la necessitat d'actuar és evident. En primer lloc, un àrea de conflicte ben actual, el de l'anomenada primavera àrab, on diversos governs (el cas sirí és el més conegut) estan sofocant les revoltes socials, defensades com a legítimes des de les Nacions Unides. Si s'ha intervingut a Líbia, per què no es torna a fer a Síria?

En segon lloc, en una altra esfera, la humanitària, amb un cas també molt conegut, la fam generalitzada a la "Banya" d'Àfrica, on el que es debat és sobre la incapacitat de diversos governs d'abastir la seva població.

I en tercer lloc, i sense defugir la controvèrsia, amb la inclusió de la violència sistematitzada a Centreamèrica i Mèxic, una qüestió on es barrega el conflicte amb el crim organitzat transnacional i es malmet la sobirania de diversos països, especialment Mèxic, havent àrees que, *de facto*, estan sotmeses a les màfies i grups criminals.

ECOSOC

Sortir de la crisi amb un Govern Econòmic Mundial

1. Protecció dels drets econòmics i socials
2. Protecció dels "més vulnerables": dones, joves i migrants
3. Corrupció i "accountability"

Trobar solucions a la crisi econòmica mundial té implicacions d'abast planetari, algunes d'elles més enllà de la pròpia economia. La principal i més evident té a veure amb la governança global, un concepte que la fallida del sistema financer globalitzat ha dinamitat, fent necessari el seu replantejament. Des de l'ANUE creiem que les Nacions Unides haurien de poder assumir aquest rol de lideratge global també en l'esfera econòmica, fet pel qual en el G'MUN 2012 proposem una reunió de l'ECOSOC on les diverses qüestions econòmiques es tractin amb la perspectiva de que les Nacions Unides han de ser el garant d'un nou ordre econòmic i social mundial.

En primer lloc, el debat se centrarà en els drets econòmics i socials que davant la crisi, en diversos països, es veuen amenaçats, o són objecte d'un fort debat actualment. És assumible fer passos enrere en aquestes àrees, conquestes que en alguns casos, tenen dècades de vigència, en nom d'una possible sortida de la crisi? Els mercats han de passar per davant dels drets?

En segon lloc, i molt lligat al primer, la qüestió se centrarà en tres col·lectius que veuen especialment malmesa la seva situació en època de crisi: dones, joves i migrants. Aquests són els sectors socials més afectats per la crisi, sent colpejats amb crueltat per l'atur i la precarietat laboral, la pobresa i l'exclusió social, i en el cas dels migrants, per un discurs xenòfob que també arriba als polítics i mitjans de comunicació.

I, finalment, també es debatrà sobre un dels aspectes col·laterals de la crisi, i particularment rellevant per a la societat: la corrupció i la rendició de comptes davant la fallida, intentant donar resposta a una pregunta recurrent. Qui i com es controlen els mercats?

CONSELL DE DRETS HUMANS

1. La protecció del dret a la lliure associació i manifestació: Dret a la revolta pacífica?
 - 1.1. Les noves formes d'expressió: la protesta a les xarxes socials
2. La regulació i supervisió de les companyies militars i de seguretat privades

L'anomenada "primavera àrab" i els moviments socials de protesta arreu del món, els "indignats" i el més recent del "99 per cent", estan portant al carrer un sentiment de rebuig i desaprovació sobre la política i l'economia, i, en definitiva, sobre com el món està organitzat. Amb diversos graus i dimensions, la majoria d'aquestes protestes i en alguns casos, revoltes, han viscut i viuen episodis de violència. Les confrontacions policia/exèrcit vs manifestants posen damunt la taula el xoc entre el dret a garantir la seguretat i l'ordre envers el dret a la lliure associació i manifestació (que es deriva de la llibertat d'expressió) pacífica. A més, és evident que les noves tecnologies, en especial les xarxes socials, s'han convertit en els instruments més utilitzats per canalitzar i organitzar aquesta protesta, provocant com a resposta la censura i la vigilància per part de governs repressius. Per altre banda, aquest "ciberactivisme" ja s'ha traduït en accions delictives i criminals, dicotomia que posa de relleu la necessitat del debat sobre els seus límits.

Com a segon tema de debat pel Consell de Drets Humans proposem una qüestió molt polèmica i que també ha marcat les operacions de manteniment de la pau darrerament: és l'anomenada "privatització de la guerra", l'entrada de les companyies militars i de seguretat privades en situació de conflicte aprofitant el buit normatiu legal en la seva regulació.

COMISSIÓ DE MEDI AMBIENT

El desenvolupament sostenible en temps de crisi

1. La Conferència RÍO +20
2. El futur de l'energia nuclear

La cimera de Río + 20, que tindrà lloc al juny del 2012 té com a objectius garantir la renovació del compromís polític pel desenvolupament sostenible, avaluar tant els progressos como les mancances en la implementació dels resultats de les principals conferències sobre desenvolupament sostenible i afrontar els nous reptes emergents. Río +20 se centrarà en dos temes:

- a) l'assoliment d'una economia verda en el context del desenvolupament sostenible i l'erradicació de la pobresa, amb l'evident agreujant d'estar immersos en una situació de crisi econòmica mundial i,
- b) la creació d'un marc institucional pel desenvolupament sostenible

Si parlem de desenvolupament sostenible, la qüestió energètica és essencial en un món que ja ha superat la barrera dels 7.000 milions d'habitants, i que pateix una insuficiència de recursos que pot ser catastròfica de continuar els actuals patrons de consum. En aquest sentit, l'energia nuclear ha tornat al centre del debat, malauradament, després de la catàstrofe de Fukushima. Seguretat humana vs la dependència energètica doncs, són dos aspectes centrals que s'han d'afegir al debat sobre el desenvolupament sostenible.

Per tant, el C'MUN 2012 simularà la Conferència de Río+20, avançant-se uns mesos a la cimera real.

CORT PENAL INTERNACIONAL

Crims de guerra de l'OTAN a Líbia

A l'espera de l'anunciat procés judicial contra el règim de l'exdictador Gadafi, al C'MUN 2012 plantejem l'apassionant revers de la moneda en un exercici de política-ficció perfectament plausible: fer comparèixer l'OTAN per determinar si en la seva intervenció a Líbia ha comès crims de guerra.

Traduint les acusacions existents en ficció política, el procés s'iniciaria quan els 33 països membres de la Unió Africana signataris de l'Estatut de Roma encausessin els 14 membres de l'OTAN més Emirats Àrabs i Qatar, que van participar en l'operació a Líbia iniciada el 19 de març i concloua el 31 de octubre de 2011, sota el mandat de la Resolució 1973 del Consell de Seguretat de l'ONU.

Els denunciants acusen als països de l'OTAN d'excedir-se en el compliment de la resolució, anant més enllà d'establir una zona d'exclusió aèria, i d'incórrer en actes qualificables de crims de guerra, amb la intenció final d'enderrocar el govern libi.

Les parts implicades i els jutges de la Cort hauran de debatre i prendre decisions que afecten al rendiment de comptes en conflictes armats, però també a l'aplicació de la Responsabilitat de Protegir, els mandats de l'ONU, i la legitimitat dels actors que assoleixen la sobeïania d'un estat.

SESSIÓ D'ALT NIVELL DE L'ASSEMBLEA GENERAL SOBRE LA REFORMA DE NU

1. L'admissió i expulsió d'estats membres de les Nacions Unides
2. La participació de nous actors a les Nacions Unides:
 - a) La societat civil
 - b) Actors no estatals: entitats supranacionals, regionals i locals
 - c) Sector empresarial: Responsabilitat Social Corporativa (RSC) i ONU.

La manca d'acord sobre reforma del Consell de Seguretat monopolitza el debat sobre la reforma de l'ONU, bloquejant altres qüestions cabdals que necessiten també una revisió. Sense anar més lluny, el 2011 hem viscut la polèmica expulsió i readmissió de Líbia (un país que ha passat per una situació comparable a la d'altres països sobre els que no s'ha adoptat cap mesura), y la encara més controvertida discussió sobre l'admissió de Palestina tant a les Nacions Unides com a 16 agències del sistema.

Per altra banda, a la històrica demanda de les ONG d'una major participació més enllà de l'estatut consultiu en determinades sessions d'alguns organismes se li ha sumat ara la creixent percepció de distància -i fins i tot desconexió- dels organismes internacionals respecte a la ciutadania, que reclama també una major representació i influència en els afers mundials.

L'entrada a les Nacions Unides o obtenir una major participació és també el que volen dos moviments en els extrems de la representació política: per una banda les entitats supranacionals (UE, Unió Africana), i per l'altra, territoris sense estat propi, que abasten desde les 16 colònies que queden al món a territoris amb competències polítiques i econòmiques pròximes al d'un estat independent (Groenlandia, Macau i Hong Kong, Illes Cook), i passant per multitud de nacions històriques amb dispar reconeixement, o l'anòmal cas de Taiwan.

L'any 2000 les Nacions Unides van posar en marxa el Pacte Global amb l'objectiu de fomentar la Responsabilitat Social Corporativa i implicar les empreses en la defensa dels drets humans, dels drets laborals, del medi ambient, i la lluita contra la corrupció. Fins ara, més de 8.700 empreses de tot el món s'han adherit a la iniciativa que per altra banda compta amb una escassa estructura internacional i poc regulada, que és sovint criticada per la manca d'efectivitat en el seguiment del compliment dels compromisos. En un món en que és evident que el poder i empresarial condiona la política internacional, és imperatiu que hi hagi una representació d'aquest sector que a la vegada faci possible el rendiment de comptes.

ALIANÇA DE CIVILITZACIONS

1. La reconciliació post-conflicte de les societats
2. Democràcia: un model universal

Més enllà de les operacions de manteniment de la pau, els processos de reconciliació són indispensables per garantir la convivència pacífica i el respecte dels drets humans en aquelles regions que han patit un conflicte que ha dividit la societat. Aquests conflictes, amb molts exemples tant recents com propers poden ser una guerra civil, la transició d'una dictadura a una democràcia, la proclamació d'independència d'un territori, o l'activitat de grups terroristes o paramilitars.

A més de les tasques de seguretat i prevenció de conflictes, desarmament, i desenvolupament sostenible, el diàleg entre adversaris és essencial per a la reconciliació, però no és fàcil posar-se d'acord en les condicions prèvies al diàleg, ni en quins han de ser els interlocutors.

L'altre factor de controvèrsia és el deure d'aclarir la veritat dels fets i impartir justícia en conseqüència, que en diverses ocasions s'ha preferit sacrificar aprovant lleis d'amnistia.

Per assolir-ho, i segons les Nacions Unides, s'ha de promoure l'estat de dret, i unes institucions democràtiques que respectin i facin respectar els drets humans i les garanties fonamentals. Però aquest discurs s'enfronta al del relativisme dels drets humans (i del model democràtic implícit) que va calant en alguns sectors a mesura que les societats són cada cop més multiculturals. Entre aquests sectors hi ha qui rebutja tant la Declaració de Drets Humans com la democràcia adduint diferents valors culturals o religiosos.

Aquests són els dos temes del Comitè de l'Aliança de Civilitzacions amb la intenció de dotar de nous continguts a aquesta iniciativa establerta per l'ONU l'any 2005.

